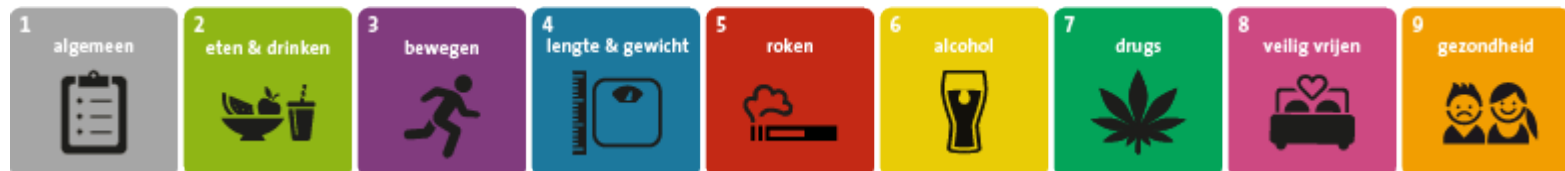

Nederlands Platform Survey Onderzoek

28 mei 2013

Inzet van cognitieve interviews bij de ontwikkeling van een leefstijlinstrument voor speciaal voortgezet onderwijs (cluster 4) en praktijkonderwijs

Petra van de Looij, Ineke Vogel, Dick Butte
Gemeente Rotterdam

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

Waarom dit project?

- **Wettelijke taak gemeenten om gezondheid bevolking te monitoren (Wet Publieke Gezondheid)**
- **Huidige vragenlijsten niet geschikt voor PRO en SVO**
- **Behoefte aan aangepast instrument**
- **Start project begin 2012, loopt tot eind 2013**

- **Uitgangspunt: standaardvraagstellingen GGD Nederland (www.monitoregezondheid.nl)**
- **5 pilotscholen, 4 expertmeetings**
- **2 schriftelijke expertrondes (onderwijs, onderzoek, gezondheidsbevordering en kennisinstututen)**
- **Cognitieve interviews met leerlingen**
- **Schriftelijke expertronde**
- **Bureau Taal: check op eenvoudig Nederlands (B1 niveau)**

- **Methode om meer inzicht te krijgen in het mentale proces bij het beantwoorden van vragen**
- **Vraag-antwoord model (o.a Tourangeau)**
 - Comprehension
 - Recall / Retrieval
 - Decision-making / Judgement
 - Response

- **Hardop denken ('thinking aloud')**
- **Metavragen**
 - **Doorvragen (probing)**
 - Kan je hardop vertellen wat je gedachten zijn als je de vraag leest?
 - Hoe denk je die vraag te zullen beantwoorden?
 - Waar denk je nu precies aan?
 - **Parafraseren**
 - Hoe zou je deze vraag in eigen woorden zeggen?

Keuze en aantallen respondenten:

- **Diverse groep**

- Praktijkonderwijs, IQ 60-75
- Speciaal onderwijs (cluster 4)
 - Verschillende gedragsproblemen
 - Verschillende schoolniveaus, variërend van praktijkonderwijs tot havo/vwo

Kenmerken respondenten

	13-14 jaar	15/16/17 jaar	totaal
Praktijkonderwijs	4	7	11
Speciaal onderwijs	8	11	19
totaal	12	18	30

11 jongens, 19 meisjes

Aanpak cognitieve interviews (2)

- **Werving via pilotscholen**
- **Interviews op scholen, uitgevoerd door de 3 betrokken onderzoekers**
- **Opstellen interviewprotocol; metavragen**
- **Analyse en verwerking**

Voorbeeld metavragen (ontbijten)

Hoeveel dagen per week ontbijt jij?

(bijna) nooit

1 dag per week

2 dagen per week

3 dagen per week

4 dagen per week

5 dagen per week

6 dagen per week

Elke dag

- **Wil je deze vraag hardop voorlezen?**
- **Wat denk je als je deze vraag en antwoorden leest?**
- **Wat versta jij onder ontbijt?**
- **Zou jij of je leeftijdsgenoten hier makkelijk antwoord op kunnen geven?**

Resultaten: fruit

ST	<p>Op de dagen dat je fruit eet, hoeveel porties eet je dan meestal per dag?</p> <p><i>Voorbeelden van 1 portie fruit zijn: 1 appel, 1 banaan, 1 kiwi, 2 mandarijnen, een handje met druiven of aardbeien.</i></p>	<p>1/2 portie per dag (bijvoorbeeld één mandarijn of een halve appel)</p> <p>1 portie per dag</p> <p>1 1/2 portie per dag</p> <p>2 porties per dag</p> <p>2 1/2 portie per dag</p> <p>3 of meer porties per dag</p>
EX	<p>Op de dagen dat je fruit eet, hoeveel porties eet je dan meestal op een dag?</p> <p><i>Voorbeelden van 1 portie fruit zijn: 1 appel, 1 banaan, 1 kiwi, 2 mandarijnen, een handje met druiven of aardbeien.</i></p>	<p>Minder dan 1 portie per dag (bijvoorbeeld één mandarijn of een halve appel)</p> <p>1 portie per dag</p> <p>2 porties per dag</p> <p>Meer dan 2 porties per dag</p>
LL	<p>Op de dagen dat je fruit eet, hoeveel eet je dan meestal?</p> <p><i>Voorbeelden van 1 stuk fruit zijn: 1 appel OF 1 banaan OF 1 kiwi OF 2 mandarijntjes OF een trosje druiven OF een handje met aardbeien.</i></p>	<p>Minder dan 1 stuk fruit per dag</p> <p>1 stuk fruit per dag</p> <p>2 stuks fruit per dag</p> <p>Meer dan 2 stuks fruit per dag</p>

Resultaten: Gym op school

ST	Hoeveel dagen per week heb jij sport tijdens schooltijd, zoals schoolgym? Denk hierbij aan de afgelopen week.	1 dag per week 2 dagen per week 3 dagen per week 4 dagen per week 5 dagen per week Nooit Ik ben afgelopen week niet naar school geweest
EX	Hoeveel lesuren per week heb jij sport/ gymnastiek op school?	Nooit 1 lesuur per week 2 lesuren per week 3 lesuren per week 4 lesuren per week 5 lesuren per week
LL	Hoe vaak heb jij gym op school?	Nooit 1 lesuur per week 2 lesuren per week 3 lesuren per week 4 lesuren per week 5 lesuren per week

ST	<p>Hoeveel dagen per week sport je <u>buiten een sportvereniging</u> om (zoals voetballen op straat, fietsen, hardlopen, skeeleren of zwemmen)? Denk hierbij aan de afgelopen week.</p>	<p>1 dag per week 2 dagen per week 7 dagen per week Nooit Ik heb afgelopen week niet gesport buiten een sportvereniging om, maar doe dat in een normale week wel</p>
EX	<p>Sport je wel eens op een andere manier, dus <u>naast schoolgym en een sport waar je op zit?</u></p> <p><i>Bijvoorbeeld voetballen op straat, fietsen, hardlopen, skeeleren of zwemmen</i></p>	<p>Nee Ja, maar niet elke week Ja, elke week</p>
	<p>Hoeveel dagen per week sport je <u>naast schoolgym en een sport waar je op zit?</u></p>	<p>1 dag per week 7 dagen per week</p>
LL	<p>Sport of beweeg je wel eens op een andere manier <u>in je vrije tijd?</u></p> <p>LET OP: Dit kan van alles zijn: <i>voetballen op straat, fietsen, hardlopen, skeeleren, zwemmen, thuis dansen, kranten bezorgen, de hond uitlaten, Wii-en, maar niet lopen of fietsen naar school of stageplek</i></p>	<p>Nee Ja</p>
	<p>Hoeveel dagen per week sport of beweeg je op een andere manier in je vrije tijd?</p> <p><i>LET OP: Het gaat hier niet om sporten bij een vereniging of sportclub. We bedoelen hier de andere keren dat je sport of beweegt.</i></p>	<p>Minder dan 1 dag per week 1 dag per week ... Elke dag</p>

Resultaten: TV - computer

<p>ST</p>	<p>Hoe lang per dag kijk je meestal TV/DVD? Denk hierbij aan de afgelopen week. + Hoe lang per dag zit je meestal achter de computer / laptop / tablet / spelcomputer (niet voor school)? Denk hierbij aan de afgelopen week.</p>	<p>Korter dan een half uur per dag Een half uur tot 1 uur per dag 1 tot 2 uur per dag 2 tot 3 uur per dag 3 uur per dag of langer</p>
<p>EX</p>	<p>Hoe lang per dag kijk jij meestal zittend naar de TV of een ander beeldscherm? LET OP: we bedoelen ook DVDs bekijken en gebruik van de computer/ laptop of tablet / iPad, dus ook computerspellen en games</p>	<p>Minder dan een half uur per dag Een half uur tot 1 uur per dag 1 tot 2 uur per dag 2 tot 3 uur per dag 3 uur per dag of langer</p>
<p>LL</p>	<p>Hoeveel uur per dag kijk jij in je vrije tijd naar een beeldscherm? LET OP: we bedoelen TV kijken, DVDs kijken, filmpjes kijken en gamen op de computer, laptop, tablet of smartphone</p>	<p>Minder dan een half uur per dag Een half uur tot 1 uur per dag 1 tot 2 uur per dag 2 tot 3 uur per dag 3 tot 4 uur per dag 5 tot 6 uur per dag 7 tot 8 uur per dag 9 uur of langer per dag</p>

Resultaten: Hoe vaak 5 of meer glazen alcohol?

ST	Hoe vaak heb je de afgelopen 4 weken VIJF of MEER drankjes met alcohol gedronken bij één gelegenheid ? (Bijvoorbeeld een feestje of op een avond).	Nooit 1 keer 2 keer 3 of 4 keer 5 of 6 keer 7 of 8 keer 9 keer of vaker
EX	Heb je wel eens 5 of MEER drankjes met alcohol gedronken op één moment ? (Bijvoorbeeld een feestje of op een avond). <i>Vervolgens 2 vragen over gebruik afgelopen 4 weken (ja/nee) en en bij 'ja' wordt vervolgens gevraagd naar 5 of MEER drankjes.</i>	Nee Ja
LL	Heb je wel eens 5 of MEER glazen, blikjes of flesjes alcohol gedronken op één dag ? (Bijvoorbeeld op een feestje of tijdens het uitgaan).	Nee Ja

Heb je wel eens 5 of MEER drankjes met alcohol gedronken op één moment? (*Bijvoorbeeld op een feestje of op een dag of avond*).

“Huh, een moment? Wat bedoel je dan met 1 moment? Je kunt toch niet gelijk 5 glaasjes achter elkaar drinken? Je hebt verschillende momenten met dat soort dingen, het ene moment sta je daar en het andere moment daar. Beter (ipv 1 moment): op 1 avond of een dag. Feestje hoeft er niet bij”

▪ Vermijd niet alledaagse woorden (laag frequent)

- Ik woon zelfstandig → beter: Ik woon alleen
- Te zwaar → beter: Te dik
- Voorkom ongewenste zwangerschap → beter: wil je niet zwanger worden?

▪ Vermijd figuurlijke taal

- Welk soort onderwijs volg je? → beter: Welk soort onderwijs doe je?
- Op welke sport zit je? → beter: Welke sport doe je?

▪ Spreek de jongere aan

Dit was het: De drankjes van ma, di, wo en do bij elkaar opgeteld.

Zo kan het ook: Je moet dus de drankjes van ma, di, wo en do bij elkaar optellen.

- Methode goed toepasbaar bij doelgroep
- Geen essentiële verschillen VSO/PRO
- Uitvoering door meerdere personen
- Intensief traject, leuk om te doen, veel opgeleverd

Het programma

Lees voor ▶

A A A

Doe jij aan een sport? **LET OP:** Het gaat om sporten bij een club, vereniging of sportschool.
Bijvoorbeeld fitness, zwemmen, voetbal, basketbal, tafeltennis.

- Ja
- Nee

Vorige vraag

Volgende vraag

MonitorGezondheid 2013

Het programma

1 algemeen 2 eten & drinken 3 bewegen 4 lengte & gewicht 5 roken 6 alcohol 7 drugs 8 veilig vrijen 9 gezondheid

Advies

Lees voor

Ontbijt Fruit Zoete dranken Bewegen Roken Alcohol

Softdrugs Harddrugs Veilig vrijen

Lees voor

Alcohol

Je hebt een aantal vragen ingevuld over alcohol. Je krijgt nu een advies dat past bij jouw antwoorden.

Volgens jouw antwoorden heb jij wel eens alcohol gedronken, maar niet in de laatste 4 weken. Het is beter voor je gezondheid om voor je 18e jaar geen alcohol te drinken.

Alcohol is niet goed voor je

Alcohol op jouw leeftijd is slecht voor de ontwikkeling van je hersenen en je lichaam.

Meer informatie

Wil je meer weten over alcohol? Kijk op de website www.watdrinkjij.nl, www.maakjekeus.nl of www.happydrinks.nl voor meer informatie.

Einde

MonitorGezondheid 2013

- **Afnames: april**
- **Test-hertest: 6 klassen vullen vragenlijst 2x in (ongeveer 60 leerlingen)**
- **Procesevaluatie: zowel docenten als leerlingen vullen kort vragenlijstje in**
- **Analyseren en rapporteren (schoolrapporten en eindrapportages)**

Gemeente Rotterdam
Onderzoek & Business Intelligence
www.rotterdam.nl/onderzoek

Petra van de Looij
pm.vandelooijjansen@rotterdam.nl

Ineke Vogel
i.vogel1@rotterdam.nl

Dick Butte
d.butte@rotterdam.nl